

funken til 759,000 Rbd., medens den den 31te Marts 1872 for 2 Aar siden var 1,059,000 Rbd., altsaa med 300,000 Rbd. Derfor vi paa den Maade medblive med at lade Universitetet have en Underbalance, som nu for det Finantsaar, vi gaa indpaa, er 53,000 Rbd., og aldeles affet fra yderligere Krav, som kunne komme, vil Universitetets Kapital være opspist 1886, altsaa om 12 Aar. Universitetet, som ved de gunstige Aar, vi have haft med Hensyn til Kornpriser osv., havde været i Stand til at opsparere en Kapital, der kunde komme det til Gode til at møde de yderligere Krav, som Tidens Udvikling stiller til det, staar da med en forsat Underbalance af 86,000 Rbd. De Herrer maa vide, at det er den Stilling, de berede sig selv eller dem, der komme efter os, at vi, dersom vi ville vedblive at opretholde Universitetet paa samme Maade som hidtil, naar vi til vor egen Fordeel have opspist Universitetets Kapital, testamentere vore Efterkommere en aarlig Udgift af 86,000 Rbd. til Universitetet. Det er den Maade, de faae fra os, og det er den Maade, hvorpaa vi have behandlet den Aar, vi have faaet fra vore Fædre. Denne Vej bliver saa meget mere betænkelig efter den Maade, hvorpaa man i en Række af Aar er gaaet frem med Hensyn til den polytekniske Læveanstalt, hvis lille Kapital, dersom man bliver ved at behandle den paa samme Maade som nu, vil være opspist om 10 Aar, nemlig i 1884. Denne Skole vil da kræve et Tilskud af henved 20,000 Rbd., som sandsynligvis paa Grund af den større Udvikling, den fremadskridende Videnskabs vil nødvendiggjøre, end yderligere vil stige, og det aarlige Beløb, der da vil blive at udrede til disse Formaal, vil overstige 100,000 Rbd. Den ærede Ordfører siger, at dette ikke er Andet end en Regnskabsopstilling, men han vil dog vist nok indrømme mig, at det, dersom man vilde gaa ind derpaa, var en meget god Maade at blive af med de særlige Fonds; man slip da for den Uleilighed at føre Krig om dem. — Hvad angaar det ærede Hvertals Forslag om at negte den Udvidelse af Kommunitetsstipendierne, som Regjeringen har bragt i Forslag, skal jeg indskrænke mig til at henlede Opmærksomheden paa, at denne Udvidelse af Stipendierne andrager et Beløb af noget over 12,000 Rbd., at det hele Beløb, som anvendes dertil, er 32,000 Rbd., og at man, dersom Hvertallets Forslag bliver taget til Følge, vil forøge Kommunitetets Kapital med 95,000 Rbd. Det er altsaa ikke, fordi Midlerne ikke i tilstrækkelig Grad ere tilstede, at man foreslaar dette; nei, det er, fordi man har andre Planer med dem, og vi høre jo nu, hvad der ogsaa er sagt i Betænkningen, at Hensigten skal være, at komme ældre og yngre Mænd, med eller uden akademisk Examen, som for deres Hverv i Livet kunde ønske at udvide deres Kundskaber i forskjellige Retninger, til Hjælp saaledes,

at de kunde gjøre et kortere eller længere Ophold her i Kjøbenhavn for at udvide deres Kundskaber eller for at fremme en literær Virksomhed, samt endelig for at hjælpe Kvinder, som navnlig vilde studere Medicin (Ordføreren: Og flere andre Ting!); ja og flere andre Ting. Naar man saaledes beholder 95,000 Rbd. tilovers, mener jeg dog, at man nok kunde have fundet sig i at indskrænke dette Overstud til 83,000 Rbd.; jeg tror, at man endda vilde have rigelige Midler til ogsaa at fremme de nævnte Formaal, som jeg i Overigt i mange Henseender kan være enig med det ærede Hvertal i, at det kunde være ønskeligt at fremme, og som der maaske ganske naturligt kan være Anledning til at søge fremmet af disse Midler. Jeg mener imidlertid, at vi med disse Midler som med alle andre, hvis Forvaltning ligger under vor Medvirkning, først skulde søge at fremme deres oprindelige Formaal; lad os da se, om der bliver Noget tilovers, som vi kunne bruge til bestrægte eller andre Formaal. Den Indvending, som er gjort af den ærede Ordfører med Hensyn til en Udvidelse af Kommunitetsstipendierne, ikke i Tal men i Størrelse, at der ikke i den bestaaende Fordyrelse af Livet var Anledning til at søge en Forhøjelse af Stipendiernes Omfang, fordi de jo dog ikke skulde være noget Levebrød, skal jeg møde med den Bemærkning, at denne Forhøjelse af Livsbetingelsernes Dythed indvirker ikke blot paa selve Stipendiaten, men ogsaa paa dem, fra hvem han skal have sit Tilskud til Stipendier. For Stipendiaterne ville ganske vist Stipendierne være den overveiende Del af deres Livs Underhold, og Fordyrelsen af Livet indvirker ogsaa i en væsentlig Grad paa dem, fra hvem Tilskudene skulle komme. Meningen maa jo dog være den, at det Beløb, man har tilstaaet Stipendiaten, paa en eller anden Maade skulde staa i et vist Forhold til hans Livsvilkkaar. Man har ogsaa gjentagne Gange forhøjet disse Beløb, uden Tvivl af den Grund, at man ikke med den tidligere Størrelse af dem var i Stand til at opnaa, hvad man tilsigtede, den Gang man oprindeligt gav dem. Fremdeles maa jeg ogsaa beklage, at det ærede Hvertal saa haardt har modsat sig, at man udvider Stipendiepladsernes Antal, og da navnlig, at man f. Ex. har negtet et større Antal Stipendier til de Studerende ved den polytekniske Skole; jeg troede, at Alle hidtil havde været enige om, at netop denne Klasse Studerende hidtil har været temmelig stedmoderlig behandlet ved Uddelingen af Stipendierne. Det er altsaa klart, at jeg ikke vil kunne være med til at stemme for denne Besættelse. Der kunde være flere Punkter, navnlig i den ærede Ordførers Udtalelser, som jeg under andre Omstændigheder kunde finde mig foranlediget til at gaa ind paa, og navnlig saldt der under hans Omtale af det Beløb, der er foreslaaet ydet til Folkeoplysningens Fremme, en enkelt Ytring,